

Kenniseconomie vraagt actieve houding

Citation for published version (APA):

Broekhoff, T., Iske, P., & Weggeman, M. C. D. P. (2003). Kenniseconomie vraagt actieve houding. *De Volkskrant*, 20.09.2003.

Document status and date:

Gepubliceerd: 01/01/2003

Document Version:

Uitgevers PDF, ook bekend als Version of Record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

de Volkskrant

Neem nu een
abonnement op de
Volkskrant!

Nieuws [Opinie](#) [Cultuur](#) [Opmerkelijk](#) [Video](#) [Service](#) [Webwinkel](#)

[Binnenland](#) [Buitenland](#) [Economie](#) [Sport](#) [Kunst](#) [Wetenschap](#) [Internet](#)

Zoek

Kenniseconomie vraagt actieve houding

ARCHIEF

OPINIE, *Thijs Boekhoff, Paul Iske en Mathieu Weggeman op 20 september '03, 00:00, bijgewerkt 20 januari '09, 21:50*

De beoogde kenniseconomie vergt niet alleen investeringen, maar vooral een meer ondernemende, verantwoordelijke houding van iedere burger, aldus Thijs Boekhoff, Paul Iske en Mathieu Weggeman.

In de New York Times business books bestseller list heeft 'Who Moved My Cheese' maandenlang op nummer één gestaan. Het flinterdunne boekje bevat een parabel over twee muizen die gelukkig en tevreden zijn, tot ze op een dag merken dat de dagelijkse voorraad kaas die ze vinden op de vertrouwde plek steeds kleiner wordt. De ene muis wil de 'broekriem aanhalen' en wachten op betere tijden. De andere heeft zijn twijfels of het probleem niet van structurele aard is en gaat, steeds verder van huis, op zoek naar nieuwe kaas. Natuurlijk tot groot ongenoegen van muis een. De ondernemende muis vindt uiteindelijk een nieuwe kaasbron, de passieve muis haalt vandaag nog steeds de broekriem aan. Als deze nog leeft, daarvoor is het natuurlijk maar een parabel.

Risicomijndend gedrag en angst voor verandering is van alle tijden en alle culturen. Ook in Nederland zijn we bang om risico's te nemen, je moet tenslotte maar afwachten wat je elders krijgt. De wereld verandert snel. Nederland mag niet achterblijven bij deze veranderingen. Wat gisteren hip en stoer was, is vandaag alweer passé. De snelheid waarmee wij onze inzichten verwerven en die vervolgens omzetten in nieuwe behoeften, plannen of acties, neemt sterk toe. Het directe gevolg van deze in kracht en snelheid toenemende veranderingen is dat velen nu spreken over de kenniseconomie.

In het Nederlandse debat over de kenniseconomie wordt de toon vooral bepaald door economen, die via de media, hun gedachten uitdragen over de kenniseconomie en met de volgende oplossing komen: investeren in kennis moet nu, vooral in infrastructuur en onderwijs. Dit is slechts de halve waarheid. Werkelijk nodig is een cultuuromslag in het dagelijkse leven en werken van de Nederlandse burger. Macro-economische impulsen in de kenniseconomie hebben alleen zin als die ook navolging vinden - of sterker nog - concreet merkbaar zijn in de huiskamer, in de buurt, in de klas en op de werkvloer. Juist in de huiskamer, in de buurt, in de klas en op de werkvloer moeten 'investeringsimpulsen in de kenniseconomie' indalen en concreet en zichtbaar worden.

Het Rijnlans model waarop de verhoudingen in ons land zijn gebaseerd, gaat uit van en stimuleert samenwerking tussen partijen. Dit in tegenstelling tot het Angelsaksische model waarbij korte termijn winst boven alles gaat. Ons Rijnlans model is van nature beter uitgerust om tot kennisuitwisseling te komen, maar leidt tegelijkertijd aan een gebrek tot actie door het eindeloos

WEBWINKEL

**Alle producten
zonder
verzendingkosten!**

Zomeractie

Tijdelijk geen verzendingkosten op alle producten in de Volkskrant Webwinkel. Profiteer nu van onze zomers aanbiedingen!

MEER INFO

WEBWINKEL

Cosmos dvd-box: € 14,95

Groots overzicht van het heelal door de wereldberoemde onderzoeker van buitenaards leven, Carl Sagan. Compleet digitaal geremasterd en zeer scherp geprijsd!

MEER INFO

overleggen. Te vaak beginnen we weer een studie, stellen we weer een commissie in of moeten toch nog wat extra mensen worden gehoord, in plaats van de bevindingen uit te voeren. Nederland gaat ten onder aan zelfanalyse. Deze 'mindset' - vaak ook geduid met zinsneden als 'een nut- en noodzaak discussie voeren' of 'met de achterban afstemmen' - leidt tot impasse.

De uitdagingen van de kennis-economie vragen om sterk leiderschap. Knopen dienen te worden doorgehakt en van fouten dient te worden geleerd: geen half werk en volle kracht vooruit. Dat biedt ruimte voor meer innovatie en is de sleutel tot het verkrijgen van (voorsprong in) de kenniseconomie. Om van de halveritis af te komen moeten we een verandering bewerkstelligen in onze cultuur: in de manier waarop we denken. De lastigste van alle veranderingen, maar niet onmogelijk. Het gaat erom dat we kritisch naar onszelf en onze acties leren kijken en de verantwoordelijkheid daarvoor durven te nemen - op alle niveaus. Te vaak worden in onze consensus-cultuur fundamentele weeffouten met de mantel der liefde bedekt, en dat belet ons goed gebruik te maken van alle resources die we hebben in Nederland, van mensen, kennis, ambities, creativiteit en ondernemerschap.

Zoals elke verandering begint de reis met het vaststellen van de ambitie. Wat is onze collectieve ambitie? Vinden we het niet allemaal toch eigenlijk wel best zo? Denken we er te zijn door enkele regels te schrappen om er via de achterdeur er tig keer zoveel terug te krijgen? Geloven we echt dat onze verworven welvaart niet kapot kan, zoals de scheepsbouw of Fokker dat ook niet konden? We kunnen niet blijven uitstellen. Weg met het Poldermodel. Het is tijd voor een nieuw Nederlands Model: Nederland Kennisland met zichtbare resultaten voor iedereen. Het is tijd voor een nationale culturomslag.

We roepen daarom niet alleen de premier, de minister, de leden van het Innovatieplatform of de leden van de Raden van Bestuur op om een eerste stap te zetten, maar eenieder. Om met J.F. Kennedy te spreken: vraag niet wat uw land voor u kan doen, maar wat u kan doen voor uw land. Iedereen kent de diagnose, laten we de aanbevelingen met frisse moed uitvoeren. In uw buurt, op school en in het werk. De weg naar een echte kenniseconomie vereist dat we actief - in gedrag en beleid - afscheid nemen van onze zelfgenoegzaamheid en onze - vaak - onnodige bureaucratie.

Om met dit laatste concreet te beginnen een paar voorbeelden. U kunt:

oefenen met het ontwikkelen van 'sympathy for the upperdog'; kijken waar je een bijdrage kunt leveren aan de ontgrijsing van Nederland;

bedrijven belonen die inzicht geven in gelukte en vooral mislukte innovatieinspanningen;

sneller projecten opstarten, maar ook veel sneller falende projecten stoppen;

oefenen met het maken van verschillen: iedereen is wel gelijkwaardig maar niet gelijk: stimuleren dus dat mensen hun hoofd boven het maaiveld uitsteken;

onderkennen dat er wezenlijke verschillen zijn tussen mensen in de klas, in de buurt en op de werkvloer;

weigeren zitting te nemen in commissies die evaluatieonderzoek doen, maar in plaats daarvan de betrokkenen rechtstreeks ter verantwoording roepen.

In het bedrijfsleven is gebleken dat succesvolle kennisontwikkeling direct voortkomt uit de heersende cultuur. De vraag die wij ons op grond van die ervaring stellen is of Nederland in culturele zin eigenlijk wel klaar is voor een kenniseconomie. Nederland heeft behoefte aan een ander klimaat: aan mensen die risico's willen nemen, ervaringen met elkaar willen delen en versnelling willen realiseren. In dat geval wordt de collectieve ambitie van Nederland Kennisland ondersteund door zowel individuen als organisaties waarin zij opereren; door mensen die hun verantwoordelijkheid nemen en gemotiveerd zijn om creatief en innovatief te denken, te praten en te handelen. Dus, niet alleen woorden, vooral ook daden. De kenniseconomie moet af.

Stuur dit artikel door

 E-mail [Printversie](#)

Tags:
innovatie en uitvindingen, hoger onderwijs, onderwijs, wetenschap en techniek

POPULAIR

Relmuis

Zonder werk duren alle dagen heel lang

Nina Brink en Pieter Storms

Rebellen schakelen piraten in

Kroymans heeft nog wel geld voor een privéjet

Ergonomische stoel nodig

Wij maken de stoel speciaal voor u op maat. Keuze uit wel 500 stuks!
www.Zitmaxx.eu/ergonomische-stoel

Welzorg Loophulpmiddelen

Krukken, wandelstokken en trolleys. Goede prijs, hoge kwaliteit!
www.welzorgwinkel.nl/krukkenstokken

Ergonomische stoelen

RH en Haworth Comforto bureaustoel
Score zadelkruk, RH logic , NPR1813
www.ergonomische-stoelen.nl

Word Volkskrant-fan op Facebook

Doe het onderzoek 'Het Nieuwe Werken'

Volg de Volkskrant op Twitter

Speel de popquiz en win mooie prijzen!

VK geschiedenis

Verdien ik wel genoeg?

RSS
Feed laatste nieuws
Feed videoreportages
Overzicht RSS-feeds

Nieuwsalerts
E-mail nieuwsbrief
E-mail nieuws alert
SMS nieuws alert

Nieuwe media
Mobiel
Nieuwsklikker
Widgets & gadgets

Service
Bezorging
Vakantie
Abonnement wijzigen

Abonnementen
Proefabonnement
Vast abonnement
Zaterdagplus abonnement

de Volkskrant
Adverteren
Copyright
Contact

de Volkskrant is onderdeel van de Persgroep Nederland, andere uitgaven van de Persgroep Nederland zijn [AD](#), [Trouw](#) en [Het Parool](#).